

EVALUERING HELHEDSPULJEN 2014-2017

Resumé

Ringsted Kommune og Landsbyforum indledte i 2014 et fireårigt samarbejde omkring puljemidler til udvikling af landdistrikterne. Denne evaluering samler og præsenterer de første resultater.

Udgivelsesår 2018

Tryk: DGI Butik og Print (job nr. 28616)

Fotos: Efter aftale med bestyrelsen for Landsbyforum.

Se mere på <http://landsbyforum-ringsted.dk/>

Forsiden: Projekt nr. 1016 Borgersporet

Ringsted
Kommune

Landsbyforum
Ringsted

Projekt nr. 1016 Borgersporet

INDHOLD

Indledning	4
Formålet med Helhedsplanpuljen	7
Hovedresultater	8
Helhedsplanpuljen 2014-2017	10
Ti lokalområder samles i Landsbyforum	11
Organisering	12
Genereret værdi for lokalområderne og for Ringsted Kommune	13
De 44 projektansøgninger	13
Support af borgerdrevne projekter	19
Samlet overblik	20
Fordeling mellem lokalområder	21
Frivillige timer	23
Projekternes betydning for lokalområderne	27
Projekternes karakter	27
De 17 projektevalueringer	27
Ringsted Kommunes erfaringer	30
Bestyrelsen i Landsbyforum	30
Fremtiden	35
Kilder	37
Noter	37

INDLEDNING

Mange kommuner arbejder i dag med borgerinvolvering. Ofte har denne type samarbejde mellem borgere og kommune karakter af, at det er kommunen, der er initiativtager og fokus er på de kommunale planer og projekter. Embedsværket er tovholder og borgerne kan komme med input til de kommunale planer og involverer sig måske som frivillig¹. Borgerinvolveringen er et udtryk for en voksende politisk interesse for samarbejdet mellem kommune og lokalsamfund og kommunerne er i stigende grad blevet opmærksomme på, at løsninger kan udvikles i et tættere samarbejde med borgerne.

I Ringsted Kommune har man gennem en årrække set potentialerne i en endnu stærkere borgerinvolvering. Dvs. en involvering, hvor initiativ og ledelse i større grad ligger på borgernes hænder. I den optik er kommunen rådgivende og støttende, mens borgerne er ledende og handlende. Den fordeling skaber dynamik ud fra tesen om, at borgernes initiativ og muligheder for selvbestemmelse skaber lokalt engagement, mere behovsorienterede løsninger og styrkelse af de lokale fællesskaber. På baggrund heraf besluttede Ringsted Byråd i 2013 at bevillige 4 millioner kr. til udvikling af borgerdrevne projekter i landdistrikterne. Midlerne skulle frigives med 1 million årligt i perioden 2014-2017.

Midlerne blev placeret i Helhedsplanpuljen, der administreres af Landsbyforum, der består af repræsentanter fra de ti lokalråd i kommunen. Landsbyforum har samarbejde med Ringsted Kommune opbygget en organisering omkring Helhedsplanpuljen og administrationen heraf, der indbefatter screening og udvælgelse af projekter, bevilling af midler og evaluering af de gennemførte projekter.

Denne evaluering præsenterer resultaterne af de fire første år med Helhedsplanpuljen. Der er lagt vægt på rammerne for Landsbyforums arbejde med Helhedsplanpuljen, på synliggørelse af alle de konkrete projekter, der er ansøgt om samt har opnået støtte og den generede værdi, som projekterne har afstedkommet i de 10 lokalområder og for Ringsted Kommune.

Fra 2018 indgår Helhedsplanpuljen i den almindelige budgetproces med årlige bevillinger og forventede bevillinger angivet i overslagsår.

Projekt nr. 1028 Udendørs samlings- og aktivitetsområde

Projekt nr. 1018 Musik i Naturen

FORMÅLET MED HELHEDSPULJEN

I Retningslinjerne² for Helhedsplanpuljen er formålet med Helhedsplanpuljen beskrevet:

- 1) At skabe en vedvarende og kontinuerlig udvikling i alle 10 landområder, som i dag udgør Ringsted Kommunes landdistrikter.
- 2) At denne udvikling sker med udgangspunkt i lokalrådenes ønsker samt egen prioritering i de udarbejdede helhedsplaner.

Retningslinjerne er udformet af Landsbyforum i samarbejde med Ringsted Kommune og godkendt af Byrådet. Retningslinjerne beskriver alle procedurer vedrørende Helhedsplanpuljen, herunder også krav og kriterier til ansøjerne, til projekternes realisering og evaluering.

Kort fortalt er det lokalrådene i de ti landområder i Ringsted kommune, der kan ansøge om midler fra Helhedsplanpuljen. Til at sikre, at de projekter, der tildeles midler, lever op til formålsbeskrivelsen, arbejder Landsbyforum ud fra den vedtagne Landdistriktspolitik i Ringsted Kommune³.

Hertil kommer, at Byrådet har formuleret en række overordnede principper, som styrer projektprioritering og tildeling af midler⁴. I 2016 blev Byrådets vision for landdistrikterne formuleret i landdistriktspolitikken og tilsammen giver det, den overordnede ramme for områdernes udvikling:

"I Ringsted bor vi midt i mulighederne, og det trækker nye borgere til. Vi tror på, at den stærke sammenhæng mellem land og by er et aktiv, som giver en hel kommune og varierede muligheder for den enkelte. Som byråd udnytter vi den centrale placering og skaber trygge rammer, der giver familier optimale muligheder for at bo, leve og være tilgængelige. På landet og i byen skal der findes varierede bomiljøer, der giver mulighed for et bæredygtigt liv".

Både Landdistriktspolitikken og Byrådets overordnede principper er indarbejdet i Helhedsplanpuljens Retningslinjer.

HOVEDRESULTATER

Her præsenteres en opsamling af hovedresultaterne af evalueringen. Hovedresultaterne gælder den samlede aktivitet i puljen fra 2014-2017 og den genererede værdi, som Helhedsplanpuljen har haft for lokalområderne og for Ringsted Kommune.

- Der har i perioden 2014-2017 i alt været 4.000.000 kr. i Helhedsplanpuljen, som de 10 lokalområder i Ringsted Kommune har kunnet ansøge om. Per 1. januar 2018 er der et restbeløb på 164.993 kr. i puljen, som overføres til 2018.
- Fra 2018 indgår Helhedsplanpuljen i den almindelige budgetproces med årlige bevillinger og forventede bevillinger angivet i overslagsår.
- Der har i perioden 2014-2017 i alt været 44 projektsøgninger. Heraf har de 33 projekter opnået støtte, 17 af projekterne er afsluttede. 16 kører stadig. Otte har fået afslag og tre er trukket tilbage.
- Projektansøgerne har i alt estimeret, at borgerne i lokalområderne bruger 6.431 frivillige timer på at realisere de projekter, der har opnået støtte. Det svarer til godt 3,3 fuldtidsstillinger.
- Gennemgangen af de afsluttede projektevalueringer viser, at borgerne i praksis bruger langt flere frivilligt timer på projekterne, end de har estimeret, at de ville bruge. Der er således en reel større værdi i indsatsen fra borgernes side, end der i ansøgningerne er angivet som den forventede indsats.
- Evalueringen viser, at der i perioden 2014-2017 i alt er hentet 7.932.312 kr. i finansiering til projekterne. Det er næsten en fordobling af puljens værdi på de 4.000.000 kr., som Ringsted Kommune bidrager med.
- Lykkedes det Vigersted lokalråd at skaffe finansiering til projektet Ny Vigersted Bymidte, løber den samlede finansiering på alle projekter op på 12.882.312 kr. Det vil svare til mere end en tredobling af puljens værdi på de 4.000.000 kr. som Ringsted Kommune bidrager med.
- Der er ingen tvivl om, at Helhedsplanpuljen har bidraget til udvikling af landområderne og til forbedring af de livsvilkår, der findes for borgerne på landet. Helhedsplanpuljen kan facilitere borgerdrevne projekter, og puljen understøtter i høj grad Ringsted Kommunes ønske om borgerinddragelse, lokalt engagement og medansvar for landdistrikternes udvikling.

Projekt nr. 1026 Café Friheden

HELHEDSPULJEN 2014-2017

I 2014 blev Helhedsplanpuljen en realitet i Ringsted Kommune. Byrådet vedtog en bevilling målrettet de ti lokalområder på 1 million kr. årligt for perioden 2014-2017. Det gav i alt 4 millioner kroner, som de ti lokalområder kunne søge om til udvikling. Før de første ansøgninger kunne sendes, skulle der udarbejdes et sæt Retningslinjer til at strukturere og fastlægge rammerne. Der skulle ligeledes udarbejdes ti helhedsplaner – en for hver af de ti lokalområder i kommunen. Til at bistå dette og administrationen af Helhedsplanpuljen, blev der etableret et Sekretariat.

Det er lokalrådene i de ti lokalområder, der står bag helhedsplanerne. Helhedsplanerne for de enkelte landområder formulerer vision og strategi for udvikling af egne områder og virker til udmøntning af Landdistrikspolitikken i Ringsted Kommune. Helhedsplanerne er forankret i lokalrådene i de enkelte områder. Fælles for helhedsplanerne er at skabe "det hele liv" på landet ud fra visionerne:

- Kvalitet i lokalsamfundene
- Smukke og harmoniske landsbyer og landskaber
- Attraktive, alsidige og brugbare samlingssteder
- Styrkelse og udbygning af bosætning
- Transport, fremkommelighed og trafiksikkerhed primært for børnenes skoleveje
- IT og mobil anvendelighed
- Naturen og adgang hertil

Helhedsplanerne har siden 2014 sat rammerne for det enkelte områdes ønskede udvikling og de projektansøgninger, der er kommet fra de enkelte områder. Helhedsplanerne er dynamiske dokumenter, der opdateres og tilpasses, når det er relevant i de enkelte områder. Alle områderne har i større eller mindre omfang opdateret helhedsplanerne i 2017.

Projekt nr. 1025-2 Udendørs mødested

Ti lokalområder samles i Landsbyforum

Der er ti lokalområder i Ringsted Kommune. Alle lokalområder har det, der svarer til et lokalråd. Fra hvert lokalråd er der udpeget en repræsentant og en suppleant, som indgår i Landsbyforums bestyrelse. Det er bestyrelsen, der administrerer midlerne fra Helhedsplanpuljen. Landsbyforum er dannet som en forening med vedtægter⁵.

Bringstrup-Sigersted Lokalråd

Fjellebro-Kværkebyegnens Borgerforening

Gyrstinge-Ørslevvester Lokalråd

Haraldsted-Allindemagle Lokalråd

Landsbyforeningen for Jystrup og Omegn

Nordrup-Farendløse Lokalråd

Sneslev Sogneforening

Vetterslev-Høm Borgerforening

Vigersted Lokalråd

Ørslev Landsbylaug

Helhedsplanpuljen kan søges tre gange årligt. I de fire år Helhedsplanpuljen har eksisteret, har der været et godt fremmøde til bestyrelsesmøderne, hvor beslutninger omkring hvilke projekter, der støtte, skal træffes. Fra de fleste lokalområder er det formændene fra lokalrådene, der deltager og suppleanter er velkomne. Det benytter lokalområderne sig ofte af og formændene er generelt gode til at sende suppleanter, hvis de selv er forhindret. Møderne ledes professionelt og kører struktureret efter en dagsorden. På de tre møder årligt, hvor projekter fra Helhedsplanpuljen er på dagsorden, deltager DGI konsulenten fra Sekretariatet.

Der er opbygget en gensidig tillid mellem repræsentanterne fra lokalrådene. Ligeledes er der oparbejdet en betydelig indsigt i hinandens projekter, de prioriterede indsatsområder i de forskellige helhedsplaner og en viden om de allerede gennemførte projekter. Den gensidige tillid smitter af på kulturen i bestyrelsen, der er præget af respekt og opmærksomhed for hinandens områder med de forskelle, der er.

Organisering

Til at understøtte Landsbyforum og bestyrelsens arbejde, er der skabt en organisering omkring Helhedsplanpuljen. Denne organisering blev skabt ved puljens start i 2014 og har fungeret siden. Den består af Ringsted Kommune, der er en tæt samarbejdspartner på alle projekter. Bestyrelsen med de ti medlemmer, et medlem fra hvert lokalråd samt et Sekretariat, der bidrager til behandling af ansøgninger og projektadministration. Sekretariatet er placeret uden for Ringsted Kommune ved DGI Lokaludvikling. Dette for at sikre uvildig rådgivning.

Den opbyggede struktur sikrer tilsammen kvalitet og drift med fokus på at understøtte de ti lokalområder og de projekter, der igangsættes.

Som nævnt i indledningen er Landdistriktspolitikken i Ringsted Kommune med til at sætte rammerne for lokalområdernes udvikling. Byrådets overordnede principper styrer ligeledes, hvilke projekter, der kan få tildelt midler. Hertil kommer Landsbyforums vurderingskriterier, der er beskrevet i Retningslinjerne og områdernes helhedsplaner.

Retningslinjerne rummer også de detaljerede procedurer for ansøgninger, projektindstillinger til bestyrelsen, tildeling af midler, udbetaling, fakturering og evaluering af de enkelte projekter. Det tætte samarbejde med Ringsted Kommune, arbejdsdelingen mellem Bestyrelsen, Kommunen og Sekretariatet beskrives også i Retningslinjerne og vil derfor ikke fylde yderligere i denne evaluering.

GENERERET VÆRDI FOR LOKALOMRÅDERNE OG FOR RINGSTED KOMMUNE

Der er mange parter involveret i de borgerdrevne projekter, der er i Helhedsplanpuljen. Der er projektansøgerne i samarbejde med deres lokalråd, Ringsted Kommune og bestyrelsen i Landsbyforum. Hertil kommer for mange projekters vedkommende eksterne fonde, de mange frivillige der hjælper med realisering, pressen og ikke mindst de borgere, der nyder godt af resultatet.

Det følgende kapitel vil synliggøre omfanget af projekter, deres indhold og karakter samt den værdi, de har skabt lokalt og for Ringsted Kommune.

De 44 projektansøgninger

I de første fire år med Helhedsplanpuljen er der i alt indkommet 44 projektansøgninger. Hver ansøgning inklusive bilag er screenet af Ringsted Kommune i forhold til lovgivningsmæssige aspekter på området samt kontrolleret af Sekretariatet for kvalitet i forhold til de opstillede kriterier, og der har været dialog mellem Ringsted Kommuner og Sekretariatet forud for indstillingen til bestyrelsen, som træffer deres afgørelse på baggrund heraf.

Oversigten på næste side læses vandret. Helt til venstre angives projektnummeret for hvert projekt. Derefter navnet på projektet, det lokalområde projekter kommer fra, projektets totale sum, det tildelte beløb fra Helhedsplanpuljen og sidste kolonne angiver start- og slutdato for projektet. Projekterne er listet i kronologisk rækkefølge med de ældste projekter øverst.

Projekt nr. 1028 Udendørs samlings- og aktivitetsområde

Projekt nr.	Projekt navn	Lokalområde	Total projektsum ⁶	Tildelt beløb LBF 2014-2017	Projekt periode
1001	Fælles udendørs mødested	Fjellebro-Kværkeby	67.783,00	54.226,40	07 07 2015 30 09 2015
1002	Byporte ved indfaldsveje (Afslag, april 2015)	Fjellebro-Kværkeby			
1003	Forskønnelse af Kværkeby	Fjellebro-Kværkeby	18.713,00	12.713,00	31 10 2015 15 05 2016
1004	Klubaktiviteter	Bringstrup-Sigersted	40.000,00	21.200,00	23 09 2015 31 12 2017
1005	Café	Bringstrup-Sigersted	20.000,00	14.400,00	23 09 2015 31 12 2016
1006	IT udstyr til klubaktiviteter	Bringstrup-Sigersted	41.000,00	28.800,00	23 09 2015 31 12 2016
1007	Fælleskøkken	Haraldsted	640.900,00	80.960,00	01 06 2015 31 12 2015
1008	Gyrstinge i Bevægelse	Gyrstinge	446.000,00	160.000,00	15 07 2015 21 08 2015
1009	Sognets fælles Hjemmeside	Sneslev	18.795,00	8.635,80	20 04 2015 01 06 2016
1010	Søholmhus masterplan	Jystrup	85.000,00	80.960,00	16 03 2015 31 12 2015
1011	Ørslev Foreningsfitness projekt 1011 og projekt 1023	Ørslev	712.300,00	385.800,00	01 07 2015 01 01 2016
1012	Udendørs mødested (Afslag, november 2015)	Fjellebro-Kværkeby			

Projekt nr.	Projekt navn	Lokalområde	Total projektsum ⁶	Tildelt beløb LBF 2014-2017	Projekt periode
1013	Renovering af lokale til klub/IT	Bringstrup-Sigersted	91.600,00	60.480,00	15 08 2015 31 12 2016
1014	Ungdomsklub (Trukket tilbage)	Sneslev			
1015	Bålhytte (Trukket tilbage)	Sneslev			
1015-2	Bålhytte (Afslag, november 2015)	Sneslev			
1015-3	Bålhytte ved Sneslev skole	Sneslev	103.164,00	54.372,00	03 04 2017 31 10 2017
1016	Borgersporet	Vetterslev-Høm	17.030,00	13.530,00	15 12 2015 01 06 2016
1017	Sneslev bog (Afslag, november 2015)	Sneslev			
1018	Musik i naturen	Vetterslev-Høm	63.750,00	46.750,00	04 01 2015 01 05 2016
1019	Gyrstinge Torv (Afslag, november 2015)	Gyrstinge			
1020	Parkeringsplads	Vetterslev-Høm	330.937,00	195.000,00	01 04 2016 01 11 2016
1021	Ud i naturen med Friluftsguiden	Haraldsted	44.213,00	14.212,50	01 02 2016 31 12 2017
1022	Ny Vigersted Bymidte	Vigersted	0,00	0,00	01 04 2016 31 12 2018
1022-2	Ny Vigersted Bymidte	Vigersted	4.950.000,00	400.000,00	01 04 2016 31 12 2018

Projekt nr.	Projekt navn	Lokalområde	Total projektsum ⁶	Tildelt beløb LBF 2014-2017	Projekt periode
1023	Ørslev fitness (lokaledelen) se også projekt 1011	Ørslev	523.492,00	69.300,00	08 02 2016 28 02 2016
1024	Nordrup Kirkeskov (Afslag, juni 2016)	Nordrup			
1025	Udendørs mødested (Afslag, juni 2016)	Fjellebro-Kværkeby			
1025-2	Udendørs Mødested	Fjellebro-Kværkeby	947.886,00	434.000,00	15 07 2017 30 11 2017
1026	Café Friheden	Bringstrup-Sigersted	85.500,00	75.000,00	01 08 2016 31 12 2017
1027	Ørslevvester Fritidspark	Gyrstinge	111.700,00	50.500,00	01 07 2016 01 07 2018
1028	Udendørs samlings- og aktivitetsområde for Veterslev-Høm	Veterslev-Høm	417.285,00	197.285,00	01 12 2016 01 05 2017
1029	Gyrstinge i bevægelse (Afslag, november 2016)	Gyrstinge	-	-	
1029-2	Gyrstinge i bevægelse	Gyrstinge	913.950,00	389.000,00	31 08 2017 30 04 2018
1030	Renovering af gulvet i den store sal i Bringstrup Forsamlingshus	Bringstrup-Sigersted	191.590,00	191.590,00	15 11 2016 31 12 2017
1031	Landsbyklynge Syd (Trukket tilbage)	SNE, ØRS, NOR_FAR,			

Projekt nr.	Projekt navn	Lokalområde	Total projektsum ⁶	Tildelt beløb LBF 2014-2017	Projekt periode
1032	Landsbyklynge Nord	HAR-JYS-VIG-FJE_KVÆ	213.750,00	103.750,00	20 02 2017 31 12 2018
1033	Trappe ved sportsplads	Bringstrup-Sigersted	64.873,00	62.375,00	01 08 2017 31 12 2018
1034	Parkeringsplads ved idrætsanlægget i Bringstrup	Bringstrup-Sigersted	376.250,00	118.750,00	01 09 2017 31 12 2019
1035	Nordrup Kirkeskov	Nordrup	272.000,00	180.000,00	01 12 2017 31 12 2018
1036	Haraldsted Forsamlingshus	Haraldsted	237.331,00	138.581,00	01 02 2018 31 12 2018
1037	Adgangssti til Oplevelsesstien fra Haraldsted by	Haraldsted	143.080,00	124.680,00	01 02 2018 30 11 2018
1038	Ørslev Bypark	Ørslev	597.540,00	394.693,00	15 12 2017 01 05 2018
1039	Cafe Friheden og onsdagsklub	Bringstrup-Sigersted	94.900,00	78.000,00	01 01 2018 31 12 2019
	I alt inklusiv moms		12.882.312	4.241.543,70	
	I alt eksklusiv moms		10.305.849	3.393.234,96	

Der har i alt været 44 projektansøgninger. Her af har de 33 projekter opnået støtte, 17 af projekterne er afsluttet. 16 kører stadig. 8 har fået afslag og 3 er trukket tilbage, hvoraf enkelte er realiseret via andre puljer som eksempelvis Temaudviklingspuljen⁷.

Som det fremgår af oversigten, har mange af projekterne fået tildelt færre midler fra Helhedsplanpuljen, end projektets totale sum udgør. En optælling viser, at over halvdelen af de projekter, der har opnået støtte fra Helhedsplanpuljen, har hentet en ekstern finansiering for at blive til noget. Det betyder, at der ud over Helhedsplanpuljens bevilling er rejst en supplerende finansiering i projekterne, for at de kunne realiseres. Den supplerende finansiering kommer typisk fra fondsmidler fra landsdækkende fonde og lokale samarbejdspartnere som fx erhvervsdrivende og foreninger, som bidrager til projekterne. Hvor fondene donerer beløb, og ellers ikke involverer sig i projekterne er de lokale foreninger ofte aktive samarbejdspartnere i planlægningen og udførelsen af projekterne.

Inklusive moms løber projekternes samlede finansiering op på mere end 12 mio. kr.

Landsbyforum giver som udgangspunkt kun tilsagn til projekter, der har den samlede finansiering helt på plads før et projekt starter. Den eneste undtagelse af dette er projekt nummer 1022-2 Ny Vigersted Bymidte. Projektet er

faseopdelt således, at det i første fase koncentrerer sig om etablering af sø, de grønne områder omkring søen og legepladserne. Fondsansøgninger hertil er sendt. Projektet er omfattende og kompliceret lovgivningsmæssigt og har derfor indgået en særlig aftale med

Ringsted Kommune og Landsbyforum omkring proces for projektet, og projektet har fået bevilliget 400.000 kr. til forundersøgelse uden af have den totale projektfinansiering på plads. Uden projekt 1022-2 Ny Vigersted Bymidte er der i alt rejst 7.932.312 kr. inkl. moms til projekterne. Lykkedes det projekt Ny Vigersted Bymidte at hente den finansiering, som de er godt i gang med at søge fondsmidler til, vil det betyde, at der i alt bliver genereret 12.882.312 kr. inkl. moms på baggrund af de 4 millioner kr., der er puljens værdi.

Blandt de projekter, der har fået afslag er de hyppigste årsager, at projekterne ikke er gennemarbejdede, herunder at de fx mangler de nødvendige tilladelser fra kommunen, at de ligger uden for Helhedsplanpuljens område samt at projekterne ikke har den eksterne finansiering på plads. Flere har ansøgt igen senere og opnået støtte anden eller tredje gang.

Ringsted Kommune kan afløfte moms på fakturaer fra leverandører. Derfor er det beløbet eksklusiv moms, der skal holdes op mod de 4 millioner kr. der i perioden 2014-2017 har været i Helhedsplanpuljen.

Support af borgerdrevne projekter

Det kræver et meget tæt samarbejde mellem Landsbyforum, Ringsted Kommune og Sekretariatet at håndtere de borgerdrevne projekter. I organiseringen omkring Helhedsplanpuljen er der taget højde for dette og en del af puljens midler anvendes til at sikre, at de borgerdrevne projekter får den nødvendige sparring, vejledning og support, så de kan realiseres lokalt.

Udarbejdelse af lokalområdernes helhedsplaner i 2014, udarbejdelse af Retningslinjerne for Helhedsplanpuljen og etablering af Sekretariat med efterfølgende kvalitetskontrol, support og sparring på projekterne er en del af puljens virke. Uden denne struktur og et tæt samarbejde med Ringsted Kommune vil det være meget vanskeligt for Landsbyforum at administrere puljen og dermed for Ringsted Kommune at understøtte den borgerdrevne udvikling af landdistrikterne, som formidlet i Landdistriktspolitikken og Byrådets visioner på området.

År	Etablering, drift og support af Landsbyforum	Beløb
2014	Udarbejdelse af lokalområdernes helhedsplaner Udarbejdelse af Retningslinjer, etablering af Sekretariat	121.274,00 62.107,00
2015	Kvalitet og sparring gennem Sekretariat	134.833,88
2016	Kvalitet og sparring gennem Sekretariat	109.687,50
2017	Kvalitet og sparring gennem Sekretariat	124.313,00
I alt	Inklusiv moms	552.215,38
	Eksklusiv moms	441.772,38

Samlet overblik

Når Helhedsplanpuljen skal gøres op er der to niveauer, der skal lægges sammen. For det første de konkrete bevillinger, der er gået direkte til de borgerdrevne projekter. For det andet den administrative ramme, der med udvikling af helhedsplaner, Retningslinjer, drift og support, gør projekterne mulige at omsætte.

Oversigten på næste side viser, at Landsbyforum er lykkedes med at holde sig inden for den samlede bevilling på 4.000.000 kr. ekskl. moms for perioden 2014-2017. Der er et restbeløb på 164.992,74 kr. eksklusiv moms, som overføres til 2018.

Det er Ringsted Kommune, der står for udbetalingerne på baggrund af fakturering fra projekterne. Ringsted Kommune oplyser, at der med udgangen af 2017 i alt er udbetalt 2.502.997 kr. til de projekter, der har opnået bevilling. Det er et væsentligt mindre beløb, end der er bevilliget til realisering af projekterne. Når der ikke er udbetalt det samme beløb, som der er bevilliget midler til skyldes det, at 16 af projekterne stadig kører, og der vil fortsat ind i 2018 blive faktureret på disse projekter. Enkelte af de afsluttede projekter har endvidere brugt mindre midler end beregnet. De overskydende midler går tilbage i puljen og kan søges til nye projekter.

2014-2017	Helhedsplanpuljen	Beløb
	44 projektansøgninger fra de ti lokalområder	4.241.543,70
	Etablering, drift og support Sekretariat og samarbejde med Ringsted Kommune	552.215,38
I alt	Inklusiv moms	4.793.759,08
	Eksklusiv moms	3.835.007,26

Projekt nr. 1015-3 Sneslev Bålhytte

Fordeling mellem lokalområder

Retningslinjerne beskriver, at midlerne skal tilstræbe en fordeling med minimum 5 % til hvert lokalområde i perioden 2014-2017. Det er vigtigt at bemærke her, at udarbejdelse af helhedsplanerne, udarbejdelse af Retningslinjerne og den løbende support er tilgået alle lokalområder. De dele er ikke specificeret ud på de enkelte lokalområder, men indeholdt under Sekretariat.

Oversigten læses vandret. Fra venstre ses lokalområde, dernæst hvilke projektansøgninger områderne står bag. Tredje kolonne viser de projekter, der har opnået bevillinger, herefter er angivet det samlede beløb, som det enkelte lokalområde har fået tildelt. Sidste kolonne angiver den

procentvise andel af det samlede beløb på 4.000.000 kr. i Helhedsplanpuljens periode fra 2014-2017.

Der har gennem hele perioden 2014-2017 været en opmærksomhed på at tilgodese alle lokalområder. Bestyrelsens har haft fokus på det enkelte lokalområdes aktiviteter i relation til hele puljen og tilskyndet de områder, der har søgt færrest midler til at søge puljen for at tilstræbe udvikling i alle lokalområder.

Lokalområde	Antal projekt ansøgninger angivet med projekt nr.	Antal projekt bevillinger angivet med projekt nr.	Beløb samlet i kr. bevilliget (Eksklusiv moms)	Fordeling i procent
Bringstrup-Sigersted	1004, 1005, 1006, 1013, 1026, 1030, 1033, 1034, 1039	1004, 1005, 1006, 1013, 1026, 1030, 1033, 1034, 1039	520.476	13%
Fjellebro-Kværkeby	1001, 1002, 1003, 1012, 1025, 1025-2, 1032	1001, 1003, 1025-2, 1032	421.502	11 %
Gyrstinge-Ørslevvester	1008, 1019, 1027, 1029, 1029-2	1008, 1027, 1029-2	479.600	12 %
Haraldsted-Allindemagle	1007, 1021, 1032, 1036, 1037	1007, 1021, 1032, 1036, 1037	307.497	8 %
Jystrup	1010, 1032	1010, 1032	85.518	2 %
Nordrup-Farendløse	1024, 1031, 1035	1035	144.000	4 %
Sneslev	1009, 2014, 1015, 1015-2, 1015-3, 1017, 1031	1009, 1015-3	50.406	1 %
Vetterslev-Høm	1016, 1018, 1020, 1028	1016, 1018, 1020, 1028	363.652	9 %
Vigersted	1022, 1022-2, 1032	1022, 1022-2, 1032	340.750	9 %
Ørslev	1011, 1023, 1038	1011, 1023, 1038	679.834	17 %
Sekretariat			441.772	11 %
Samlet anvendt			3.835.007	96 %
Restbeløb			164.993	4 %

Frivillige timer

I borgerdrevne projekter er borgernes frivillige engagement essentielt. Borgerne investerer tid og kræfter i projekterne og kan til gengæld høste frugterne af deres arbejde ved at se forbedringerne i lokalområderne, når deres projekter bliver realiseret. I Helhedsplanpuljens projekter skal projektansøger angive det forventede antal frivillige timer, som borgerne lægger i de enkelte projekter for at realisere dem. På den måde bliver det synligt, hvor stort et lokalt engagement det kræver, at realisere de enkelte projekter. Gode projekter har en stærk borgerinvolvering. De frivillige timer, som borgerne investerer i projekternes realisering, er i Helhedsplanpuljen værdisat til 100 kr. per time og kan medregnes som en medfinansiering.

Nedenfor ses de projekter, der har opnået støtte og de frivillige antal timer (FT), der er anslået i hvert projekt og den omregnede værdi af de frivillige timer.

Optællingen over antal frivillige timer viser, at der i alt er estimeret 6.431 frivillige timer til de borgerdrevne projekter, der har opnået støtte. Det svarer til godt 3,3 fuldtidsstillinger, ud fra en bruttonormering på 1.924 timer om året, beregnet ud fra en gennemsnitlig arbejdsdag på 7,4 timer⁸.

Gennemgangen af evalueringerne viser, at det faktiske timetal er væsentlig højere end det estimerede. Ingen af projekterne har brugt færre timer end estimeret. Tværtimod. Det fremgår gentagne gange af evalueringerne, at der i praksis er lagt mange flere frivillige timer i projekterne, end regnet med fra start.

Projekt nr. 1025-2 Udendørs mødested

Projekt nr.	Projekt navn	Antal anslåede frivillige timer (FT)	Værdi FT i kr. (1 time = 100 kr.)
1001	Fælles udendørs mødested	125	12.500
1003	Forskønnelse af Kværkeby	60	6.000
1004	Klubaktiviteter	100	10.000
1005	Café	100	10.000
1006	IT udstyr til klubaktiviteter	50	5.000
1007	Fælleskøkken	1000	100.000
1008	Gyrstinge i Bevægelse 160.000 samt 8.000 sammenlægning af to matrikler	243	24.300
1009	Sognets fælles Hjemmeside	40	4.000
1010	Søholmhus masterplan	100	10.000
1011	Ørslev Foreningsfitness	215	21.500
1013	Renovering af lokale til klub/IT	160	16.000
1015-3	Bålhytte ved Sneslev skole	145	14.500
1016	Borgersporet	35	3.500
1018	Musik i naturen	30	3.000
1020	Parkeringsplads	200	2.000
1021	Ud i naturen med Friluftsguiden	300	3.000
1022	Ny Vigersted Bymidte	0	0
1022-2	Ny Vigersted Bymidte	1000	100.000
1023	Ørslev fitness	0	0
1025-2	Udendørs Mødested	150	15.000

Projekt nr.	Projekt navn	Antal anslåede frivillige timer (FT)	Værdi FT i kr. (1 time = 100 kr.)
1026	Café Friheden	60	6.000
1027	Ørslevvester Fritidspark	112	11.200
1028	Udendørs samlings- og aktivitetsområde for Vetterlev-Høm	200	20.000
1029-2	Gyrstinge i bevægelse	530	53.000
1030	Renovering af gulvet i den store sal i Bringstrup Forsamlingshus	230	23.000
1032	Landsbyklynge Nord	275	27.500
1033	Trappe ved sportsplads	25	2.500
1034	Parkeringsplads ved idrætsanlægget i Bringstrup	25	2.500
1035	Nordrup Kirkeskov	220	22.000
1036	Haraldsted Forsamlingshus	300	30.000
1037	Adgangssti til Oplevelsesstien fra Haraldsted by	184	18.400
1038	Ørslev Bypark	55	5.500
1039	Cafe Friheden og onsdagsklub	162	16.200
I alt	Alle projekter ekskl. projekt 1022-2	6.431 timer	643.100 kr.
	Alle projekter inkl. projekt 1022-2	7.431 timer	743.100 kr.

Projekt nr. 1028 Udendørs samlings- og aktivitetsområde

PROJEKTERNES BETYDNING FOR LOKALOMRÅDERNE

Betydningen og de forskelle projekterne lokalt har ført med sig er stor. Det følgende afsnit bygger på de indkomne evalueringer, på erfaringerne fra Ringsted Kommune og på bestyrelsen i Landsbyforum, der har evalueret puljens betydning.

Projekternes karakter

Projektoversigten i afsnittet "De 44 projektansøgninger" viser en række meget forskellige projekter. Der er konkrete initiativer, som fx oprettelsen af "Sognets fælles hjemmeside" (1009) og "Musik i naturen" (1018) og der er mere strategiske projekter på tværs, hvor flere lokalsamfund går sammen som eksempelvis etablering af landsbyklyngen "Klynge Nord" (1032).

Der er eksempler på konkrete forbedringer af fælles mødesteder som "Renovering af gulvet i den store sal i Bringstrup forsamlingshus" (1030) og byrumsprojekter, hvor initiativer tages i fællesskab mellem ildsjæle, foreninger og institutioner som "Gyrstinge i bevægelse" (1029-2). Der er ligeledes eksempel på et byfornyelsesprojekt i millionklassen med stor ekstern finansiering i "Ny Vigersted Bymidte" (1022).

Borgerne er gode til at se muligheder i tværgående samarbejder, hvor projekter der ikke kunne realiseres af en part alene, skabes i fællesskab med andre. Det betyder, at projekter, der ellers ikke ville blive til noget, realiseres med støtte fra Helhedsplanpuljen og bidrager til at styrke det hele liv på landet og de lokale fællesskaber.

De 17 projektevalueringer

Der er indkommet 17 skriftlige evalueringer på de afsluttede projekter. I evalueringerne har projektholderne haft mulighed for at skrive deres væsentligste erfaringer. De svarer specifikt på spørgsmålene:

- 1 Hvilke praktiske erfaringer fra projektet kan videregives til lignende projekter?
- 2 Er der gennem projektet opstået nye idéer eller behov for videreførelse af projektets indhold og formål?

Generelt er projekterne gået efter planen og kommer i mål fint i tråd med de enkelte projektbeskrivelser – dette med undtagelse af projekt 1003 Forskønnelse af Kværkeby, hvor de indkøbte blomsterkasser ikke blev opstillet efter dialog med landmændene, der ikke kunne køre med deres køretøjer, hvis de blev opstillet. De udfordringer, der bliver nævnt, er primært forsinkelse i udførelsen. Det danske vejr kan fx spille en rolle i de udendørs projekter og skabe forsinkelse, men det samlede billede efterlader en gruppe velafsluttede projekter, der er kommet i mål som beskrevet i ansøgningerne.

Hvilke praktiske erfaringer fra projektet kan videregives til lignende projekter?

Gennemgangen af evalueringerne viser, at der grundlæggende er fire erfaringer, der nævnes gentagne gange.

”Det er meget vigtigt at være realistisk omkring antal frivillige timer. Det løber hurtigt op”

(Projektansvarlig).

For det første viser erfaringerne fra projekterne, at det frivillige antal timer, der angives i projektansøgningerne hurtigt bliver brugt. Der bliver i praksis brugt langt flere timer end estimeret. Dette opleves ikke som negativt i sig selv, men snarere som en tillært erfaring, at det er meget vigtigt at gennemtænke projektet helt fra start.

Ofte beregnes der ikke nok frivillige timer - hvis overhovedet timer - til planlægning af projektet, dialog med kommunen, kontakt til andre frivillige og formidling af information lokalt. Mange af projekterne ser alene på timetallet i forhold til selve realiseringen af projektet og ikke på alt det, der kommer før og efter, som også hænger sammen med projektet som helhed.

”Involver borgerne tidligt og lyt til tilbagemeldingerne”

(Projektansvarlig).

En anden erfaring er, at det er en god idé at afholde et informationsmøde lokalt. Både før projektstart og undervejs. Informationsmøde før projektstart er med til at kvalificere projektet. Der kommer spørgsmål fra borgerne, der har tænkt på andre ting end projektgruppen og det kan være vigtig viden, der hjælper projektet til at blive bedre. Nye idéer kan også komme på bordet. Idéer, der kan gøre projektet bedre og mere relevant for det enkelte lokalområde, da de borgere, der kommer har en viden om det behov, der er.

”Skab ejerskab ved at informere tidligt og få den lokale presse til at skrive om det”

(Projektansvarlig).

En tredje erfaring er, at tidlig information om projektet skaber større lokalt ejerskab. Når borgerne oplever at de får informationer om projektet og bliver taget med på råd, så stiger interessen for projektet, og det bliver lettere at rekruttere hjælp til udførelsen. Inviter også den lokale presse, da de kan hjælpe med at udvikle interessen for projektet. Når den lokale avis begynder at skrive om det, bliver det aktuelt for alle. Det er nemmere at få frivillige hænder til at hjælpe senere, når man undervejs har fulgt med og kan se idéen i, hvad det fører til.

”Ting tager tid – især tilladelser”

(Projektansvarlig).

Sidst men ikke mindst er lokale projektledere ofte ildsjæle, der brænder for en sag. De bruger deres fritid til at skabe forbedringer i lokalområdet til gavn for mange. Evalueringerne fra de afsluttede projekter viser, at der kan være lang vej fra de første idéer opstår, til projektansøgningen er lavet, de nødvendige tilladelser på plads og projektet kan gå i gang. Her står samarbejdet mellem de lokale projektholdere og den kommunale administration også sin prøve. Flere projektholdere udtrykker frustration over langsommelige sagsbehandlingstider.

Det kan eksempelvis være ansøgninger om byggetilladelser og ventetider på svar, der tager lysten til initiativ fra borgerne og dræner energien i projekterne. Udfordringen

går ikke på den kommunale velvilje til at hjælpe, men alene på lange ventetider på processer.

Er der gennem projektet opstået nye idéer eller behov for videreførelse af projektets indhold og formål?

Det andet spørgsmål, som projektevalueringerne besvarer, er hvorvidt ét projekt genererer nye idéer og initiativer til andre borgerdrevne tiltag. Hvis svaret på dette spørgsmål er ja, betyder det, at der ud over projekternes værdi i sig selv, er skabt en metode, hvor borgerdrevne projekter skaber yderligere lyst til at involvere sig i lignende tiltag fremover. Det vil være en stor gevinst for lokalområderne og for Ringsted Kommune i arbejdet med borgerdrevne udvikling.

I 10 ud af de 17 projekter har evalueringerne formuleret nye idéer, der ligger i forlængelse af det realiserede projekt. Det svarer til, at 59 % af projekterne genererer merværdi i form af nye idéer og initiativer. Det er meget forskelligt, hvad idéerne går ud på. Fordi projekterne er så forskellige, relaterer idéerne sig også til meget forskellige nye tiltag, men bl.a. har forbedringer i et forsamlingshus og i et skolekøkken betydet, at flere aktiviteter er opstået fordi rammerne for mødestedet er blevet bedre.

I forsamlingshuset er udgifterne til varme tilmed faldet fordi isoleringen er blevet bedre. Bestyrelsen har løbende diskuteret, om fx bevillinger til materialer til fx renovering af gulve i det ene tilfælde og asfalt til anlæg af parkeringsplads i et andet tilfælde, er den rette måde at anvende Helhedsplanpuljens midler på. Her er bestyrelsens erfaring, at det kræver en grundig screening og

analyse fra projekt til projekt. I tilfældet med renovering af gulvet i Bringstrup forsamlingshus har renoveringen kastet mere aktivitet af sig og forbedret mødestedet som fælles samlingssted for borgerne. I tilfældet med anlæg af parkeringsplads har projektet betydet, at folk ikke længere parkerer og spærrer på grusbanen, som de gjorde før, og den kan derfor bruges til formålet igen - sport og aktiviteter. Begge eksempler viser, at bevillingerne til materialer fører til forbedringer af det levede liv i landsbyerne.

Flere af de nyoprettede udendørs aktivitetsmødesteder har skabt nye idéer til aktiviteter. Petanque er en af dem. Nye fælles aktiviteter styrker folks muligheder for at mødes lokalt i hverdagen og det har en værdi for lokalsamfundet og for trivsel generelt.

Flere af de nye idéer til tiltag, der er opstået i kølvandet på de gennemførte projekter er blevet skrevet ind i lokalområdernes helhedsplaner, så de fremad er med til at sætte kursen for det enkelte område. Metoden peger således foreløbig på, at projekter, hvor borgere er initiativtagere, skaber yderligere idéer til udvikling.

Ringsted Kommunes erfaringer

Set fra Ringsted Kommunes perspektiv har de fire første år med Helhedsplanpuljen også skabt en række resultater. Afsnittet her ser på de væsentligste erfaringer, de største udfordringer og værdien i måden at arbejde med borgerinvolvering på.

Ifølge kommunen har Helhedsplanpuljen fra start været en stor succes. Lokalrådene har taget initiativet til sig, hvilket har resulteret i mange gode projekter rundt omkring i landområderne. Projekterne har været meget forskelligartede og afspejler de forhold, som lokalrådene har lagt vægt på i deres lokalområde.

Udfordringer har der også været. Specielt to områder har vist sig at koste administrationen en del ekstra timers uforudset arbejde - nemlig afløftning af moms og fakturaer.

Ringsted Kommune har igennem elektroniske fakturaer direkte fra leverandøren været i stand til at afløfte momsen på projektfakturaer. Dette har sikret, at flere midler kom landområderne til gode. Der har dog i flere af projekterne været problemer med at forstå, hvordan det rent praktisk skulle gøres for projektholderne. I løbet af perioden 2014-2017 er problemet blevet mindre og kommunen har ikke oplevet problemer med afløftning af momsen i samme grad i den sidste del af perioden som i den første. Det tyder på, at kendskabet til proceduren er ved at rodfæste sig for lokalrådene og dem, der ansøger, og at det har taget tid at få kendskabet til praksis på fakturering.

Udfærdigelse af fakturaerne er det andet område, der har skabt problemer. Projektholderne skal oplyse projektnum-

mer på alle fakturaer, da det ellers er en meget tidskrævende opgave for administrationen at finde ud af, hvilke fakturaer, der hører til de enkelte projekter. Der skal skrives projektnummer og kontaktperson på alle fakturaer og glipper dette, er det svært for kommunen at bogføre fakturaen på det korrekte projekt uden ekstraarbejde.

Alt i alt har Ringsted Kommune været meget tilfredse med det samarbejde der har været med specielt Landsbyforum, lokalrådene og projektholdere. Et samarbejde der har fundet sted i god dialog. Derfor ser kommunen også frem til et fortsat godt samarbejde.

Bestyrelsen i Landsbyforum

Bestyrelsen i Landsbyforum har drøftet de fire første år med Helhedsplanpuljen. De ti lokalråd har forholdt sig til spørgsmålene:

- Det mest positive - Hvad har Helhedsplanpuljen betydet for lokalområderne?
- Det mest udfordrende - Hvad har været sværest at arbejde med undervejs?

På baggrund af bestyrelsens drøftelser præsenteres her en opsamling med de væsentligste perspektiver.

Først og fremmest er det nogle meget forskellige lokalråd, der arbejder ud fra forskellige helhedsplaner og typer af projekter. Der er langsigtede projekter, der stiller store krav til koordinering og administrativt arbejde og der er kortsigtede projekter, der har en praktisk karakter. De forskellige projekter og helhedsplaner gør, at

lokalområderne også har meget forskellige erfaringer at svare ud fra, når de drøfter de fire første år med Helhedsplanpuljen.

”Det kræver en betydelig arbejdsindsats at varetage bestyrelsesopgaven”

(Bestyrelsen i Landsbyforum)

I hele perioden har alle 10 landområder været repræsenteret af et bestyrelsesmedlem og en suppleant i Landsbyforums bestyrelse. Nogle områder har haft samme repræsentation i hele den fireårige periode, mens andre områder har haft varierende repræsentation. For alle gælder, at det har forudsat en betydelig arbejdsindsats at varetage bestyrelsesopgaven. Bestyrelsen har overordnet drevet puljen. Indledningsvis var bestyrelsen med til at udforme Retningslinjerne og facilitere de enkelte lokalområdes helhedsplaner. I perioden har der været i alt 44 projektansøgninger med bilag. Alene det, at læse dem kræver tid og flere af ansøgningerne har været omfattende. Bestyrelsens medlemmer har qua deres forankring i de enkelte Lokalråd været de formelle projektejere, men størstedelen af projekterne har i praksis været bredt forankret hos lokale aktører - foreninger, institutioner, netværk mm.

Gennem perioden har bestyrelsen udviklet en professionalisme i samarbejde med Ringsted Kommune og Sekretariatet. Med støtte fra byrådet, har bestyrelsen prioriteret at bruge midler til Sekretariatet, der understøtter administration og rådgivning omkring projekterne i Helhedsplanpuljen, hvilket bestyrelsen fortsat vurderer, er en forudsætning for, at en bestyrelse bestående af frivillige kan varetage en opgave af dette omfang.

”Helhedsplanerne styrker lokalområdenes strategiske udvikling”

(Bestyrelsen i Landsbyforum)

Udarbejdelsen af helhedsplanerne i alle ti lokalområder i 2014 var en forudsætning for, at Helhedsplanpuljen blev etableret. Helhedsplanerne betød, at alle lokalområder var nødt til at tænke overordnet, langsigtet og strategisk over områdernes udvikling og alle formulerede konkrete planer af høj kvalitet. Selvom det ikke var let, har det helt sikkert betydet, at borgere i meget større omfang end det ellers ville være tilfældet, har bidraget til at tegne perspektiverne for fremtiden. De mange gode resultater, der siden 2014 er opnået gennem de konkrete projekter, har medført behov for opdatering eller revision af planerne, hvilket for størstedelen af landområderne er gennemført i 2017.

”Landdistrikterne hører hjemme på den politiske dagsorden”

(Bestyrelsen i Landsbyforum)

Ved etablering af helhedsplanspuljen i 2014 var der stor årvågenhed fra Ringsteds kommunale politikere og områderne oplevede, at der var politisk interesse for, hvorledes borgerne i de enkelte områder udformede deres helhedsplaner. Efterfølgende oplever mange af de involverede personer fra landområderne, at den politiske interesse er dalet trods samtidig revision af landdistriktspolitikken i kommunen og at helhedsplanerne i dag ses som et lokalt dokument uden forankring i det kommunalpolitiske landskab. Bestyrelsen ønsker, at styrke

dialogen med politikerne, så landdistrikterne forbliver på den politiske dagsorden.

”Sagsbehandlingstider tager energien ud af projekterne”

(Bestyrelsen i Landsbyforum)

En række af projekterne har krævet kommunale tilladelser som fx byggetilladelse. Her oplever bestyrelsen, at det har krævet stor tålmodighed fra borgernes side at opnå de nødvendige kommunale godkendelser. Konkret har (for) lange sagsbehandlingstider i den kommunale forvaltning været den mest energidrænende udfordring. Lange sagsbehandlingstider kan betyde, at de frivillige, der skal bære projekterne igennem risikerer at miste tålmodigheden og at projekterne tabes på gulvet eller opgives. Det er et emne, der fremadrettet ønskes drøftet med Ringsted Kommune.

”Plads til forbedringer i økonomistyringen af borgerdrevne projekter”

(Bestyrelsen i Landsbyforum)

Helhedsplanpuljen har skabt nye standarder for borgerdrevne projekter i Ringsted Kommune. De borgere, der har stået som projektansvarlige har for de fleste projekters vedkommende også stået for at udarbejde retvisende budgetter, haft succes med at søge supplerende fondsmidler og dokumenteret den frivillige arbejdskraft, der har medvirket til realisering af projekterne. Alle støttede projekter – store som små, er beskrevet efter en fast projektskabelon med projektplan, budget og efterfølgende evaluering. Det betyder at alle, der har været involveret i projekterne, har

fået erfaringer med udarbejdelse af projektsøgninger og projektstyring.

Økonomistyringen af projekterne har i nogle tilfælde været en udfordring, hvilket især skyldes det fælles ønske om at administrere puljens midler via det kommunale system således, at ”momsen kan løftes af”. Såvel de enkelte projektholdere som de kommunale embedsmænd har her måttet bruge uforholdsmæssig meget tid på at lave økonomiopfølgning, for at sikre korrekt fakturering på de enkelte projekter.

”Helhedsplanpuljen bidrager til udvikling af landområderne ”

(Bestyrelsen i Landsbyforum)

Landsbyforums bestyrelse mener helt overordnet, at helhedsplanspuljen har bidraget til gennemførelse af en lang række større og mindre projekter, der meget konkret har bidraget til udvikling af landområderne. Helhedsplanpuljen har ført til forbedring af de livsvilkår, der findes for borgerne på landet. Helhedsplanspuljen kan facilitere borgerdrevne projekter, og puljen understøtter i høj grad Ringsted Kommunes ønske om borgerinddragelse, engagement og medansvar for landdistrikternes udvikling.

Projekt nr. 1037 Adgangssti til Oplevelsesstien fra Haraldsted by

Projekt nr. 1028 Udendørs samlings- og aktivitetsområde

FREMTIDEN

Evalueringen af de første fire år med Helhedsplanpuljen viser, at den organisering, som Ringsted Kommune har skabt omkring Landsbyforum virker. Kommunen understøtter lokalområdernes muligheder for ledelse af egen udvikling. Det sker ved at bistå økonomisk, ved at stille ekspertise omkring lovgivning og tilladelser til rådighed og gennem et tæt samarbejde mellem Landsbyforum, Ringsted Kommune og det oprettede sekretariat.

Det er meget afgørende for succesen, at kommunen ud over økonomisk bistand også prioriterer medarbejderressourcer til at følge med i den aktivitet, som Landsbyforum kaster af sig. Sekretariatet, der er placeret eksternt, sikrer en uvildigt rådgivning og medvirker til kvalificering og support af projekterne, men uden kommunens villighed til at lytte til borgerne og gå i dialog omkring deres udfordringer og perspektiver, vil konstruktionen ikke fungere.

Evalueringerne af projekterne viser, at de fire første år med Helhedsplanpuljen har øget tilliden mellem kommuner og borgere. Kommunen har fået øje på, at borgerne har mange idéer til udvikling af deres lokalområder og at de formår at mobilisere frivillige kræfter til realisering af projekterne. Borgerne lærer gennem samarbejdet med kommunen, at de er nødt til at være forberedte. Den største udfordring for borgerne har været, at de ikke synes, de har tid nok til at vente på de lovpligtige, kommunale tilladelser. Borgerne vil gerne i gang med deres projekter med det samme. Men borgerne bliver undervejs bedre til at forstå, at kommunen er nøglen til at få de juridiske og styringsmæssige vilkår på plads, og det er en forudsætning for at projekterne kan godkendes.

De i alt 44 projektansøgninger vidner om initiativ fra borgernes side. Alle lokalområder er tilgodeset i bevilningsøjemed. Dog med forskellige beløb. Alt i alt er bestyrelsen vist, at den har håndteret det ansvar, den har fået overdraget, på en fornuftig måde. Det gælder overholdelse af budgetter, principper for projektprioritering, kriterier for udvælgelse samt ikke mindst, at følge opmærksomt med i hinandens lokalområder med blik for de forskelligheder, der er.

I et fremadrettet perspektiv ønsker bestyrelsen i Landsbyforum en større dialog med politikerne i kommunen om rammevilkår for landområdernes udvikling. Nogle emner som fx trafik, skoler, institutioner, ældre og infrastruktur er af en sådan størrelse eller kompleksitet, at forandringsprojekterne ikke kan forventes alene at være borgerdrevet. Hvor grænserne går mellem projekter, der egner sig til at være borgerdrevet og projekter, der sorterer under kommunal drift, er efter den første fireårige periode endnu ikke helt afklarede, men hænger bl.a. sammen med projekternes kompleksitet. Større forandringer vil typisk forudsætte større politisk interesse og økonomisk opbakning fra kommunens side, for at kunne føre til forbedring af levevilkårene i landområderne. Her stiller Landsbyforums bestyrelse sig gerne til rådighed som sparringspartnere for kommunalpolitikere og embedsværket.

På dette grundlag ser bestyrelsen og Landsbyforum frem til at fortsætte arbejdet med Helhedsplanpuljen.

Projekt nr. 1025-2 Udendørs mødested

KILDER

Kommunernes samarbejde med civile aktører, Ibsen, Bjarne og Helle Hygum Espersen, SDU og KORA, 2016.

Ringsted Kommune, Midt i Mulighederne, Landdistriktspolitik, 2016.

Webkilder

FOA

<https://www.foa.dk/afdelinger/foa1/foa1-fortaeller/hvar-meget-arbejder-vi>

Retningslinjer for Helhedsplanpuljen, 2018.

<http://landsbyforum-ringsted.dk/>

Vedtægter for Landsbyforum

<http://landsbyforum-ringsted.dk/>

Temaudviklingspuljen

<http://landsbyforum-ringsted.dk/temaudviklingspulje/>

NOTER

- 1 Kommunernes samarbejde med civile aktører, s. 16, 34, 2016.
- 2 Retningslinjer for Helhedsplanpuljen, <http://landsbyforum-ringsted.dk/>
- 3 Ringsted Kommune, Midt i Mulighederne, Landdistriktspolitik, 2016.
- 4 Retningslinjer for Helhedsplanpuljen, se afsnit om Byrådets overordnede principper, 2018.
- 5 Vedtægter findes på hjemmesiden for Landsbyforum <http://landsbyforum-ringsted.dk/>
- 6 Den totale projektsum dækker her over evt. egenfinansiering, som projektansøger selv skyder med ind i projektet, ekstern medfinansiering som hentes i fx fonde. Hertil kommer, at nogle, men ikke alle projektansøgere har medregnet de frivillige timer i projektets totale sum. Sidst men ikke mindst er beløbet søgt hos Helhedsplanpuljen også medregnet i den totale projektsum.
- 7 Pulje, der kan søges til projekter, der relaterer sig til et beskrevet tema fra Landdistriktspolitikken i Ringsted Kommune. Se mere på <http://landsbyforum-ringsted.dk/temaudviklingspulje/>
- 8 FOA, se mere på <https://www.foa.dk/afdelinger/foa1/foa1-fortaeller/hvar-meget-arbejder-vi>

Projekt nr. 1037 Adgangssti til Oplevelsessti fra Haraldsted by

Ringsted
Kommune

Landsbyforum
Ringsted

